

Helilooja V. Reiman, ooperi «Kaugel rannal» autor

„Kaugel

ole meelt mööda ei Nõukogude laeva laadung ega ka see moraalne mõju, mida kogu maailmas avaldab Nõukogudemaa omakasupüüdmata abi

rannal“

Nõukogudemaaal kõlasid esmakordselt ja levisid siit kiiresti üle kogu maailma sõnad, et meie päevade kohale kerkinud sõjaohu võivad ära hoida rahvad, kõigi maade lihtsad inimesed. Ja Prantsusmaal viskus noor tütarlaps raudteeröbastele, peatades sõjaeseloni. Brasiilias jooksis naine sõjaväelaste koondumiskohale ja kutsus üles sõdureid mitte tõstma relva oma vendade vastu. Jaapani talupojad asusid kaitsma oma põlde, mida tahteti muuta Ameerika lennuväljadeks ja suurtükipolügoonideks. Tulid kokku suured kongressid, kus kõigi maade saadikud andsid oma rahvaste nimel pühaliku töotuse kaitsta rahu. Kujunes ennenägematu rahuarmee.

«Need sündmused 50-ndate aastate algul kutsusid minus esile soovi kirjutada ooper rahvaste rahuvoitluse teemal,» jutustab helilooja Villem Reiman.

Ja nüüd, neil päevil, millal sadade miljonite rahuarmastavate inimeste lootusi ja püüdlusi kinnitavad kommunistlike ja töölispartei esindajate koostatud rahumanifesti veenvad sõnad, et sõda ei ole vältimatu, et sõja puhkemist on võimalik ära hoida ning rahu kaitsta ja kindlustada, täitis helilooja oma lubaduse. Asja andsid helilooja V. Reiman ja libretist M. Veetamm Riiklikule Akadeemilisele Ooperi- ja Balletiteatrile «Estonia» üle oma uue ooperi «Kaugel rannal», milles kajastust leiavad kaasaja võimsa rahvaliikumise aktuaalsed probleemid.

Ooperi tegevustik toimub... kaugel rannal, ühe koloniaalmaasadamas. Selles sadamas on sunnitud peatuma Nõukogude laemis toimetab kohale viljalaadungit sõbralikule Indiale. Ja siin ilmneb, et maailmas leidub jõude, kellele ei

teistele rahuarmastavatele riikidele. Sadamas arenavad mustade jõudude intriigid nõukogude meremeeste vastu. Provokatsioonihvriks ähvardavad langeda eestlasest laevaohvitser Endel Randla ja juba ammu sünnimaalt lahkunud ning piinava kojuigatsuse all kannatav eesti arsti tütar Aime, keda püütakse ära kasutada alatuteks sepitsusteks nõukogude meremeeste vastu. Kuid öelad plaanid ei õnnestu, sest nende vastu astub välja rahvas, kellele Nõukogude Liit on õigluse, vabaduse ja rahu sümboliks. Laev jätkab oma teekonda, kuigi maha jääb ahastav Aime, kes liiga hilja taipab, millistele nurjatustele teda tahteti tõugata, ega suuda tõestada oma süütust.

Eesti NSV Heliloojate Liidus toimunud arutluskoosolekul anti uue ooperi muusikale üksmeelselt tunnustav hinnang. Märjiti, et V. Reiman on ooperis huvitavalt ja oskuslikult ühtseks tervikuks sulatanud erinevaid muusikalisi elemente: eesti rahvuslikku muusikat, idamaiseid meloodiaid, Lääne «amerikaniseeritud» muusikat. Ooperi peategelased on saanud tugeva muusikalise karakteriseeringu. Palju võimalusi pakub uus ooper kahtlemata ka lavastajale, dekooraatorile ja ballettmeisterile.

Ooperi lavastab «Estonia» teatris külalisena Eesti NSV teeneline kunstitegelane I. Tammur. Lavaküpseks saab uus ooper loodetavasti 1958. aasta hooaja teisel poolel.

V. SAARNE

M. VEETAMM

kaugel...
sadamas. Selles sadamas on sun-
nitud peatuma Nõukogude laev,
mis toimetab kohale viljalaadungit
sõbralikule Indiale. Ja siin ilmneb,
et maailmas leidub jõude, kellele ei

külastajana Eesu...
kunstitegelane I. Tammur. Lava-
küpseks saab uus ooper loodeta-
vasti 1958. aasta hooaja teisel pool-
lel.
V. SAARNE

M. VEETAMM

LAULE OOPERIST „KAUGEL RANNAL“

Kangrute laul

Süstik, süstik,
kallis süstik,
sa mu õde,
sa mu süda —

jookse, jookse
kiirelt, kiirelt
läbi lõime,
läbi siidi!

Sellest siidist,
kallis süstik,
koome lipu —
rahulipu,
rahulipu
nõnda pika,
nõnda laia,
nõnda helge,
et ta lendlus
nagu päike
embaks kogu
suurt maailma.

Sestap süstik,
kallis süstik,
sa mu õde,
sa mu süda —

jookse, jookse
kiirelt, kiirelt
läbi lõime,
läbi siidi!

Koduste kiri

meremeestele

Seltsimehed kallid,
meremehed head,
kes te praegu kodust
kaugel mere peal,
kännate seal laineid
valgevahuseid...
Selle kirja teel me
tervitame teid.

Teid seal kannab meri,
meid siin kannab ka,
meri roheline,
haljas ookean.
Aga meie meri,
sõbrakesed, see
on me tuules voogav
päidloov viljake.

Meremehed kallid,
seltsimehed head,
teie laevukene
meie vilja veab.
Viib me sõpradele
kaugeis randades —
sõõgu nad me leiba
rahuks,
terviseks!